

ŚRODKI AKTYWNE – CYFROWA BROŃ KREMLA [SECURITY CASE STUDY 2018]

Celem środków aktywnych jest rozbicie przeciwnika poprzez wpłynięcie na jego decyzje polityczne, ekonomiczne, militarne i doprowadzenie do jego samo - dezorganizacji czy nawet autodestrukcji.

Prezentację zatytułowaną: „Środki aktywne a manipulacja środowiskiem informacyjnym” przedstawił Piotr Żochowski z Ośrodka Studiów Wschodnich.

Jego zdaniem, żeby zrozumieć działania informacyjne prowadzone przez Federację Rosyjską należy poznać sposób myślenia Rosjan, którzy nastawieni są na długofalowe działania. Pomimo kryzysów społecznych, politycznych i ekonomicznych nie przerywają oni swojego działania, tylko je na pewien czas zamrażają. Należy pamiętać, że środki aktywne to coś więcej niż dezinformacja - kontynuował ekspert z OSW. Pojęcie to narodziło się w 1972 roku.

Pojęcie środki aktywne oznacza ofensywne przedsięwzięcia o charakterze dezinformacyjnym, dywersyjnym, destabilizującym i agenturalnym wynikające z założeń i priorytetów polityki zagranicznej państwa, których celem jest zmuszenie lub zachęcenie adwersarza do działań w kierunku pożądanym dla Moskwy

Oficjalnie środki aktywne nie istnieją. W strategiach bezpieczeństwa narodowego i doktrynach wojennych poczynając od 2000 roku, wprowadzono wiele pojęć maskujących: „specjalne środki wpływu”, „środki niewojskowe”, „działania niebezpośrednie, tj. dywersja, sabotaż, organizowanie nieregularnych formacji zbrojnych”, „neutralizacja konfliktów”, „oddziaływanie informacyjne”, „oddziaływanie informacyjno-psychologiczne”, „oddziaływanie informacyjno-techniczne”.

Wymienione pojęcia są umieszczone w kontekście bezpieczeństwa „cywilizacyjnego” Rosji. W najnowszej Doktrynie Bezpieczeństwa Informacyjnego z grudnia 2016 r. resort obrony otrzymał zadanie neutralizowania oddziaływania informacyjno-psychologicznego na społeczeństwo FR oraz kultywowanie historycznych duchowych i patriotycznych tradycji. Analogiczne zadanie sektora bezpieczeństwa poszerzono o podniesienie skuteczności zabezpieczenia informacyjnego polityki FR

Również w „Doktrynie wojennej” z 2014 i „Strategii bezpieczeństwa narodowego” z 2015 znalazło się odniesienie do przestrzeni informacyjnej i środków aktywnych. W obu dokumentach podkreślono obronny charakter działań w celu zagwarantowania strategicznego powstrzymywania.

W obu dokumentach występują te same elementy dotyczące zagrożeń w sferze informacyjnej:

- Wykorzystanie technologii informacyjnych i komunikacyjnych do celów polityczno-wojskowych wymierzonych przeciwko suwerenności i integralności terytorialnej FR;
- Działalność zorientowana na dezorganizację infrastruktury informacyjnej FR;
- Prowokowanie napięć etnicznych i społecznych, ekstremizmu, wzniecenie nienawiści lub

wrogości politycznej lub religijnej.

Również w ustawach o Służbie Wywiadu Zagranicznego i FSB znalazło się nawiązanie do środków aktywnych. W ustawie o wywiadzie zagranicznym (1995), oraz w ustawie o FSV (nowelizacja z 2003 roku) znalazły się następujące zapisy:

- Udzielanie wsparcia w realizacji przedsięwzięć realizowanych przez państwo w interesie zapewnienia bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej;
- Zapewnienie warunków sprzyjających pomyślnej realizacji polityki Federacji Rosyjskiej w sferze bezpieczeństwa;
- Wspieranie rozwoju gospodarczego, postępu naukowego, technicznego, wojskowego w celu zapewnienia bezpieczeństwa Federacji Rosyjskiej.

Nawiązanie do środków aktywnych można również spotkać w podstawach państwowej polityki granicznej FR (2018). Obszar przygraniczny Federacji Rosyjskiej został w dokumencie uznany za linię frontu.

W dokumencie stwierdza się, że:

- Wiodące mocarstwa dążą do wyparcia Rosji ze strefy jej strategicznych interesów;
- Realizowane są plany mające na celu zniszczenie potencjału ekonomicznego i wojskowego Federacji Rosyjskiej;
- Podejmuje się próby stworzenia ognisk napięcia (o charakterze społeczno-politycznym i wojskowym) w pobliżu granicy państwowej Federacji Rosyjskiej, co zwiększa ryzyko incydentów na tym obszarze.;

W Rosji olbrzymią rolę jeśli chodzi o kształtowanie otoczenia międzynarodowego odgrywają służby.

Na poziomie koncepcyjnym ich zadaniem jest opracowaniem koncepcji działań długofalowych przy udziale instytucji analitycznych, szkół wyższych i wyspecjalizowanych instytucji. Na poziomie organizacyjnym zajmują się one analityką informacyjną, kontrolowaniem i przygotowaniem zadań dla organizacji parawanowych oraz działaniami inspiracyjnymi. Na ostatnim poziomie realizacji mamy do czynienia z działaniami operacyjnymi za granicą, organizowaniem kanałów finansowania operacji wsparcia oraz typowaniem i wskazywaniem „podwykonawców”.

Mówiąc o środkach aktywnych można wyróżnić wymiar wewnętrzny i wymiar zewnętrzny.

W ramach wymiaru wewnętrznego mówimy o działaniach ukierunkowanych na konsolidację rosyjskiego społeczeństwa. W tym samym czasie na zewnątrz przedstawiany jest potencjał konfrontacyjny. Dla użytku wewnętrznego budowany jest własny wizerunek, kosztem obcego. Na zewnątrz celem jest dyskredytowanie wizerunku przeciwnika. Ostatnim celem na użytek wewnętrzny jest rekonstrukcja dyskursu imperialnego, a na zewnątrz dążenie do umocnienia roli w kształtowaniu porządku światowego.

Istota środków aktywnych opiera się na systemowej, permanentnej, zintegrowanej aktywności państwa. Jest to proces ciągły z wyraźnie zaznaczonym okresem zwiększonej aktywności. Opiera się on na wykorzystaniu wielu różnych instrumentów: politycznych, ekonomicznych, militarnych, społecznych i informacyjnych. Polega na fałszowaniu, kreowaniu i wykorzystywaniu istniejących wydarzeń i zjawisk oraz nadawaniem im oprawy pożądanej z punktu widzenia Kremla. Celem jest rozbrojenie przeciwnika poprzez wpłynięcie na jego decyzje polityczne, ekonomiczne, militarne i doprowadzenie do jego samo-dezorganizacji czy nawet autodestrukcji. Tradycyjnym wrogiem Kremla pozostają Stany Zjednoczone, w Europie nie ma takiego jednoznacznego wroga

Kończąc swoją prezentację, ekspert OSW przedstawił tzw. operację białoruską i stosowanie środków aktywnych w tym kontekście. W wymiarze militarnym polega ono na przedstawianiu bliskiej współpracy pomiędzy wojskami rosyjskimi i białoruskimi oraz roli Białorusi polegającej na zapewnieniu swobody rosyjskich działań wojskowych. Drugim wymiarem jest wymiar psychologiczny polegający na oddziaływaniu na społeczeństwo i elity polityczne państwa. Rosjanie poprzez dezinformację dyskredytują elity białoruskie i podważają celowość współpracy Zachodu z Białorusią. Zdaniem eksperta z OSW, pokazywanie, że Rosja może w każdej chwili wejść na Białoruś jest przekazem do białoruskiego społeczeństwa, a dyskredytacja Łukaszenki ma na celu pokazać, że społeczeństwo jest zmęczone jego przywództwem. Dlatego warto obserwować sytuację na Białorusi – zakończył Piotr Żochowski.